

Val. ACA I, n. 1367) [Navata, a l'Emp.]. I bastantes cites de *rabal* i *real* en el *Rept.*, en la proximitat de Gandia, com ara en l'ed. Bof., p. 4. «El Real Verdeguer» que Escolano dóna com nom moro de «l'Alquerieta» (posant-ho més avall de Daimús, entre aquest, ⁵ Miramar i Benirredrà) i pots ser refereix a l'Alqueria de la Comtessa, però no es pot descartar que pensi en «L'Alqueria Nova», que fou assignat com anex del Real de Gandia, en erigir-lo en parròquia.

El que ens consta sense dubte possible és que El ¹⁰ Real de Gandia fou poble morisc fins a darrera hora. No fou parròquia, segons SSiv., 365, fins a 1535, en què li assignaren *Benipeixcar* i *Benirredrà*, com anesos. Segons Lapeyre, p. 38, hi havia 58 cases de moriscos en els censos de 1563 i 1572 i 80 en els de 1602 ¹⁵ i 1600.

En conclusió el nom del poble *Real de Gandia* sembla venir també de *rabl*; i la cita de *arriad* trobada per C. Barceló és d'un jardí d'aquella rodalia però no del poble Real de Gandia.

La confusió de *rabl* amb l'adj. romànic es produí també en altres regins d'Espanya. En el *Rept.* de Múrcia en veiem molts testimonis en les formes *real* i *reyal*. «Mtre. Jacobo juez del rey tiene en *Alfarella*, en ²⁵ dos reales, 26 tafullas --- tiene en Alguasta el *reyal de Xetrip* 4 tafullas --- et en *Alguasta* 7 taf., cerca de su *reyal*» (ed. Torres Fones, 2.599). «P. R. de Corella --- tene en *reyal de Alfarella* ---» (2.18); «ésta es la tierra en el donadío que tenían antes los omnes ³⁰ del *reyal* Condamina, et a la puerta de Orihuela» (4.14).

Encara que en termes menys palesos, no manquen indicis que també es produí poc o molt a Mallorca i en el migdia del Princ. Quadrado (si bé confonent-hi com ³⁵ Na Barceló el parònim per a «jardí» escrivia (BSAL II, 165b) «de *Arriat* deriva corrompida la voz *Arrial* o *Real*, que el *Rept.* usa en sentido de 'huerto'; y ésta es la verdadera etim. del monasterio de Bernardos fundado por D. Nuño, que nada tiene que ⁴⁰ ver con los reales ni campamentos». Es refereix al monestir de Sant Bernat de *Sa Real*, prop de Palma. No ens cal, però, detenir-nos-hi en aquesta nota dedicada als noms valencians. Fins en el cas del poble de la Conca de Barberà, ja veurem en l'art. dedicat a *Sarral*, que hi ha formes antigues *S'arrabal* que exigeixen l'aportació bàsica del mot àrab *rabl* junt amb al secundària de ⁴⁵ REGALIS, veg. aquest article.

¹ «Castrum de Montserrat cum --- alqueriam sive locum q. d. *Raal*, qui est inter Alcala et Montroy ---». Igual en el facs. Ribera, 267.7. Potser també es refereix a aquest un *Rabal* imprecisat de la p. 470.12, puix que va darrere *Carcer* i *Çueyca*, i abans de *Ulexquer*, *Beniçoda* etc. Altrament el duplicat *raal/rabal* (amb *ra-*) es retroba en el *Rept.* amb referència a moltes altres zones, p. ex.: en la vall d'Albaida (460, 470), en l'Alfàndec de Marinyén, i suara ho veurem, a l'Horta de Gandia.

Ravós, V. *Rabós* -*Real*, V. *Vinarreal* *Reana*, V. ⁶⁰

Ranes *Reard*, V. *Rard* *Rebalso*, V. *Re-* intensiu

-REBEA, BENI(R)-

Despoblat i partida del terme d'Alzira. Pron. *benirébèa* (xxxI, 100.12). Segons *An. del C. C. Val.* VII, 93, *Benirabea*. SSiv., 136, trobava *Benirabea* només com nom de 8 cases no localitzades, en una estadística del S. XVI en la Governació de València.

És versemblant que sigui la que en un doc. de 1273 figura com *Vinarabea*, atribuïda a un *Rostany* (Mtz. Fdo., *Doc. Val. ACA* I, 1646); si bé no podem descartar del tot que no es tracti d'un homònim: car en el *Rept.*, entre les donacions de Castelló de Borriana, figura molt repetidament (pp. 399, 400, 401, 409), una alqueria amb les variants *Benarabé*, *Benirabé*, *Vinarabé*.

²⁰ En tot cas, J. Ribera ens dóna una valuosa pista etimològica referint-se precisament a la d'Alzira: del nom dels *Benirabea*, entre els quals es distingí «un reverend muftí valencià» (*Dis. y Op.* II, 14): en efecte, el nom *Rabi* figura entre els biografiats en la *Tekmilá* d'Abenalabbar.

De l'arrel àr. *rb* tan productiva en tots sentits, ve, entre molts més, el nom de la primavera (pròpiament deu ser 'la quarta estació'); i com que el *ain* sona per al nostre sentiment com una espècie de *a* profunda, no és estrany que *PAlc* ho transcriguí com *rabéa* (282 a20) i el marroquí Lerchundi com *rebéa* o *rebía*; també ens consta que s'ha usat com a NP o sobrenom: així *Rebi* i el fem. *Rebi* a Algèria (GGAlg.); *Rabi* a Egipte (Littmann) i a Aràbia (Hess, junt amb un altre nom de la mateixa arrel).

Aquesta ha de ser, doncs, bàsicament l'etim. d'aquests noms: *beni r-Rabi* 'els fills d'En Primavera', o simplement 'els de la primavera, els homes primaverals' (var. de pron. *Ben ar-rabea*). És possible que s'hi vagi sumar —sobretot en el parònim de Borriana— un nom àrabic parònim, d'origen distint, però no gaire diferent, que va donar el nom de *Abderrábi* ascendent dels *Benimofúaz* de Xàtiva, segons Ribera (o. c. II, 237). Aquest prové de l'arrel *rbh* («deflorare» *RMa*, 235), 'aprofitar-se' etc: d'on vénen els NPP *Rabi* i *Rabiha* usuals al Marroc (Lerch.) i a Algèria (GGAlg.).

Rebelli, V. *Revelli* *Les Rebes* i *Aigua-rèbia* (andorr.), V. *Rep* *Rebissanxo*, V. *Roca*

REBOLCADOR

'Planell vora un camí muntanyenc on el tragner deixa reposar i expansionar-se les bèsties', derivat de *rebolcar*; cf. *DECat* II, 64b14-52.

El Rebolcador, collada, a Lluçena (xxix, 106.4). *Barranc del Rebolcador*, a Suera (xxix, 176.22). *Pla del Rebolcador*, a Beniarriés (xxxiii, 64.3). *El Rebolcador de les Egües*, a Castalla (xxxv, 183.19).

Los Rebolcadores, sengles partides a Vilanova d'Al-